

A.96/1374/4

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik LXXXI

Nr 4

WARSZAWA 1974

Nakładem PWN ukaza się następujące wydawnictwa
Instytutu Historii PAN

Herbordi dialogus de vita s. Ottonis episcopi Babenbergensis. Wyd. Jan Wikarjak, wstęp i komentarz Kazimierz Liman, *Monumenta Poloniae Historica*, t. 7, cz. 3.

Nekrolog Lubiński (Księga Bracka Lubińska). Wyd. Zbigniew Perzanowski *Monumenta Poloniae Historica*, t. 9, z. 2.

Halina Chamerska, *Drobna szlachta w Królestwie Polskim. Z badań nad rozkładem społeczeństwa stanowego*.

Artur Eisenbach, *Emigracja polska wobec kwestii żydowskiej*. Cz. 1: 1832—1849.

Organizacja Harcerek w czasie II wojny światowej. Red. Maria Straszewska.

Polska klasa robotnicza. Studia historyczne. Red. Stanisław Kalabiński, t. 6—7.

Warszawa średniowieczna. Red. Aleksander Gieysztor, z. 1—2. *Studia Warszawskie*.

Zbiór dokumentów i listów miasta Płocka. Wyd. Stella M. Szacherska.

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXXXI
1974

4

PANSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1974

KOMITET REDAKCYJNY

Aleksander Gieysztor, Kszysztof Groniowski, Hanna Jędruszczak, (sekretarz), Irena Koberdowa, Witold Kula, Bogusław Leśnodorski (redaktor), Marian Małowist, Emanuel Rostworowski, Franciszek Ryszka, Marian M. Serejski, Jacek Staszewski, Jerzy Topolski, Stanisław Trawkowski (zastępca redaktora), Henryk Zieliński, Mieczysław Żywczyński

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, 31-02-61

A. 96/1974/4

Państwowe Wydawnictwo Naukowe — Warszawa. Miodowa 10

Nak ad 2672+168 egz. Ark. wydawn. 27,5 ark. drukarskich 16,5+
0,75 wkł. Papier druk. sat. kl. III, 80 g. 70×100

Oddano do składania 29.VI.1974 r. Podpisano do druku 12.XII.1974 r.

Druk ukończono w grudniu 1974 r.

Zam. 472/74

W-98

Cena zł 30,—

Warszawska Drukarnia Naukowa, Warszawa, Śniadeckich 8

1975K.8b.

СОДЕРЖАНИЕ

Ганна Заремска — Живые и мертвые. Братские и цеховые похороны в Кракове в XIV в. — первой половине XVI в.	733
Юлиуш Бардах — Статуты Великого Княжества Литовского — правовые памятники эпохи Возрождения	750
Рышард В. Волошиньски — Начало деятельности Яна Потоцкого в России в конце XVIII века	781
Збигнев Ляндау — Объем картелизации промышленности во время Второй Речи Посполитой	799
Францишек Земски — Рады народов в Силезско-Домбровском воеводстве в 1944—47 гг.	818
Тадеуш Филипковски — Начало польской школы в Вармии и Мазурах (1945—49)	841
Анджей Вычаньски — О научном творчестве Станислава Хербста	857

ОБЗОРЫ — ПОЛЕМИКИ — ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Ян Рейхман — Востоковедческие источники	867
Адам Шипёрски — Межвоенная Варшава	869
Мариан Марек Дроздовски — Спор за Варшаву	877

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

Стефан Кеневич, Юзеф Геровски — Польский биографический словарь, том XVIII	882
Ежи Сковронек — Образ национального героя	893
Янина Закжевска — Диктатура и демократия	902
ХРОНИКА	971
ПИСЬМА В РЕДАКЦИЮ	981

TABLE DES MATIÈRES

Hanna Zaremska — Les vivants face aux morts. Les obsèques dans les confréries et congrégations de Cracovie au XIV—XVI ^e s.	733
Juliusz Bardach — Les Statuts du Grand-Duché de Lituanie — codifications de l'époque de la Renaissance	750
Ryszard Wołoszyński — Débuts de l'activité de Jan Potocki en Russie, à la fin du XVIII ^e s.	781
Zbigniew Landau — Les proportions de la cartellisation de l'industrie pendant la Deuxième République	799
Franciszek Ziemiński — Les Conseils du peuple dans la voivodie de Silésie-Dąbrowa en 1944—1947	818
Tadeusz Filipkowski — L'enseignement polonais à ses débuts en Warmie et en Mazurie (1945—1949)	841
Andrzej Wyczański — L'oeuvre scientifique de Stanisław Herbst	857

REVUES — POLEMQUES — PROPOSITIONS

Jan Reychman — Sources orientales. Publications des années 1944—1974	867
Adam Szczypiorski — La Varsovie de l'entre-deux-guerres	869
Marian Marek Drozdowski — La controverse autour de Varsovie	877

CRITIQUES ET COMPTES RENDUS

Stefan Kieniewicz, Józef Gierowski — Le Dictionnaire biographique polonais, tome XVIII	882
Jerzy Skowronek — Une vision du héros national	893
Janina Zakrzewska — Dictature et démocratie	902

CHRONIQUE	971
LETTRES À LA RÉDACTION	981

SPIS TREŚCI

Hanna Zaremska — Żywi wobec zmarłych. Brackie i cechowe pogrzeby w Krakowie w XIV — pierwszej połowie XVI w.	733
Juliusz Bardach — Statuty Wielkiego Księstwa Litewskiego — pomniki prawa doby Odrodzenia	750
Ryszard W. Wołoszyński — Początki działalności Jana Potockiego w Rosji u schyłku XVIII wieku	781
Zbigniew Landau — Zasięg kartelizacji przemysłu w Drugiej Rzeczypospolitej	799
Franciszek Ziemiński — Rady Narodowe w województwie śląsko-dąbrowskim 1944—47	813
Tadeusz Filipkowski — Początki szkolnictwa polskiego na Warmii i Mazurach (1945—49)	841
Andrzej Wyczański — O twórczości naukowej Stanisława Herbsta	857

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — PROPOZYCJE

Jan Reychman — Źródła orientalne. Publikacje z lat 1944—74	867
Adam Szczypiorski — O Warszawie międzywojennej	869
Marian Marek Drozdowski — Spór o Warszawę	877

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Stefan Kieniewicz, Józef Gierowski — Polski Słownik Biograficzny, tom XVIII	882
Jerzy Skowronek — Wizja narodowego bohatera	893
Janina Zakrzewska — Dyktatura i demokracja	902

★

H. Wereszycki, Historia Austrii — Walter Leitsch	903
A. Żaki, Wędrówki Sącza — Tadeusz Lalik	910
Katalog pergamentnych dokumentów Centralnego Derżawnogo Istoricznogo Archiwu URSR u Lwowi 1233—1799 — Julia Radziszewska	910
K. Górski, Łukasz Watenrode — Stanisław Grzybowski	911
J. Włodarczyk, Sejmiki łączycykie — Adam Lityński	914
Katalog korespondencji Działyńskich, Zamoyskich i rodzin spokrewnionych ze zbiorów Biblioteki Kórnickiej XVII—XX w. — Bogusław Ratusiński	916
Warszawa XVIII wieku — Janusz Tazbir	919
R. H. Lord, Drugi rozbiór Polski — Henryk Kocój	921
H. Berding, Napoleonische Herrschafts- und Gesellschaftspolitik im Königreich Westfalen 1807—1813 — Monika Senkowska-Gluck	924
Oczerki istorii techniki w Rossii (1861—1917) — Jan Pazdur	926
Wielkomijski rozwój Warszawy do 1918 r. — Ryszard Kołodziejczyk	929
A. Oriechow, Socijał-diemokratyczeskoe dwiżenije w Rossii i polskije riwołucjonierj. 1887—1893 — Walentyna Najdus	933

W. L. Karwacki, Związki zawodowe i stowarzyszenia pracodawców w Łodzi (do roku 1914) — Ludwik Hass	940
J. Retinger, Memoirs of an Eminence Grise — Andrzej Korzon	944
A. Juzwenko, Polska a „biała” Rosja (od listopada 1918 do kwietnia 1920 r.) — Piotr Łossowski	948
D. Aldcroft, The Interwar Economy — Britain — Krystyna Dembińska	952
A. Pawełczyńska, Wartości a przemoc — Krzysztof Dunin-Wąsowicz	956
H. Jędruszczak, Zatrudnienie a przemiany społeczne w Polsce w latach 1944—1960 — Michał Olędzki	959
K. Szczepańska, B. Zielińska, Bibliografia wojny wyzwoleniczej narodu polskiego 1939—1945 — Władysław Chojnacki	961
„Rocznik Wielkopolski Wschodniej” — Marcei Kosman	965
G. Piel, The Acceleration of History — Przemysław Grudziński	968

KRONIKA

750 rocznica śmierci Mistrza Wincentego Kadłubka — Jerzy Strzelczyk	971
Komisja Edukacji Narodowej na tle dziejów wychowania i kultury w Europie XVIII w. — Ryszard W. Wołoszyński	973
III Ogólnopolskie seminarium historyków powstania wielkopolskiego 1918—1919 — Marek Rezler	974
Industrializacja socjalistyczna — Andrzej Skrzypek	976
Kolokwium historyczne w Parmie — Stanisław Litak	977
Ośrodek Kultury Polskiej Uniwersytetu Paryskiego — Sorbony — T. Stadnicka, M. Truskowska, D. Tollet	979

LISTY DO REDAKCJI

O sposobach badania przywilejów lokacyjnych — Stanisław Kuraś	981
Na marginesie recenzji W. Urbana: <i>Akta synodów różnowierczych w Polsce</i> — Maria Sipayllo	982
O biogramie Józefa Lipskiego w PSB — Henryk Batowski, Tadeusz Jędruszczak	985
O korzystaniu z zasobu Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu — Marian Banaszak	986
Sprostowanie	988

Nakładem PWN ukazały się w 1974 r. następujące wydawnictwa
Instytutu Historii PAN

Żywot pięciu braci pustelników [albo] Żywot i męczeństwo Benedykta, Jana i ich towarzyszy. 2. List Brunona do króla Henryka. W oprac. J. Karwasińskiej, ss. 130, Monumenta Poloniae Historica, t. 4, cz. 3.

Katalogi biskupów krakowskich. Wyd. i komentarzem opatrzył Józef Szymański, ss. 368, Monumenta Poloniae Historica, t. 10, cz. 2.

Spółeczeństwo polskie XVIII i XIX wieku. Studia o uwarstwieniu i ruchliwości społecznej. Pod red. Janiny Leskiewiczowej, t. 6, ss. 256.

Warszawa XIX wieku 1795—1918, z. 3, ss. 269. Studia Warszawskie t. 19.

TYLKO PRENUMERATA ZAPEWNI REGULARNE OTRZYMYWANIE

KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO

Cena prenumeraty krajowej:

rocznie zł 120—
półrocznie zł 60—

Institucje państwowe, społeczne, zakłady pracy, szkoły itp. mogą zamawiać prenumeratę wyłącznie w miejscowych Oddziałach i Delegaturach RSW „Prasa-Książka-Ruch”.

Prenumeratory indywidualni mogą opłacać w urzędach pocztowych i u listonoszy, lub dokonywać wpłat na konto PKO Nr 1-6-100020 RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Korpertażu Prasy i Wydawnictw, Warszawa, ul. Towarowa 28 (w terminie do 10 dnia miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty).

Prenumeratę za zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Biuro Korpertażu Wydawnictw Zagranicznych Warszawa, ul. Wronia 23, konto PKO nr 1-6-100024.

Bieżące i archiwalne numery można nabyć lub zamówić we Wzorcowni Wydawnictw Naukowych PAN-Ossolineum-PWN, 00-901 Warszawa, Pałac Kultury i Nauki (wysoki parter) oraz w księgarniach naukowych „Domu Książki”.

Sprzedaż egzemplarzy zdezaktualizowanych, na uprzednie pisemne zamówienie, prowadzi RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Korpertażu Prasy i Wydawnictw, 00-958 Warszawa, skr. poczt. 12.

A subscription order stating the period of time, along with the subscriber's name and address can be sent to your subscription agent or directly to Foreign Trade Enterprise Ars Polona-Ruch — 00-068 Warszawa, 7 Krakowskie Przedmieście, P.O. Box. 1001, POLAND.

Please send payments to the account of Ars Polona-Ruch in Bank Handlowy S.A. Warszawa, 7 Traugutta Street, POLAND.